

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Punctum Diff. 1. Examinantur Implicantiae contra possibilitatem notitiæ
materialis attractivæ Spiritualium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

tum est, quod impossibilis sit visio, siue a potentia materiali, quacunque, siue producta ab oculo corporeo, quæ attingat Deum, & tamen sit sensatio: Et esset enim sensatio, & non esset; esset ut supponitur, non esset autem, quia sensatio, est ejus quod sentitur; Deus autem, utpote incorporeus, non potest esse quid sensibile. Dicere autem quod non hoc sit, quod assumitur, sensatio; est non accipere sensationem propriè, ut hic de illa.

Sed poteritne dari potentia materialis productiva notitiæ in entitate spiritualis, quæ mediante, noscat objectum spirituale? Communiter impossibilitas talis potentie materialis agnoscitur; quia effectus & actio non potest esse nobilior suâ causâ; spirituale autem, est quid nobilius materiali. Sed si quis diceret, hunc defectum aliunde suppleri, agrè convinceretur.

In præsentī de hoc maximè quæretur; An sit possibilis potentia materialis, quæ producat notitiā in entitate materiale, & nihilominus attingentem spiritualia; ita ut potentie illius objectum conflatur ex materiali & spirituali; sicut etiam constat in noscitivis spiritualibus, & sicut objectum adæquatum sensus communis, est conflatum ex objectis sensuum particularium.

Punctum Difficultatis I.

tis I.

Examinantur Implicantiæ contra possibilitatem notitiæ materialis attractivæ spiritualium.

I. IMPLICANTIA est. Implicat potentiam ferri extra suum objectum; at res spirituales sunt extra objectum potentie corporeæ. Ergo.

RESPONDETUR. Negando Minorem.

Idem principium sic proponit amicus d. 9. f. 5. Potentia cognitiva, debet habere formalem proportionem cum actu cognitionis, eoque mediante cum objecto cognoscibili in eodem genere proximo vitæ; sed potentia materialis, non habet formalem proportionem cum actu cognitionis, eoque mediante, cum objecto spirituali; Ergo objectum spirituale, noscere non poterit.

RESPONDETUR. Inter notitiā materialem & objectum spirituale non esse proportionem in ratione entis, sed nego quod implicet proportio in ratione cognoscitivi & cognoscibilis: Ita inter Deum infinitum, & Angelum finitum non est proportio in ratione entis, est in ratione noscitivi.

INSTAT amicus. Potentia cognitiva non est tantum productiva, & receptiva cognitionis, sed etiam perceptiva objecti, mediā notitiā rei; hoc autem non potest fieri absque formali

proportionem in eodem genere proximo vitæ, cum ipsa cognitione; imago enim non confert suum effectum formalem representandi imaginatum, nisi subiecto idoneo, & proportionato; ut patet de visione, quæ posita in lapide, non reddit eum videntem: Sed res spirituales non possunt representari nisi per intellectionem; non enim datur sensatio spiritus.

RESPONDETUR. Non implicare ut res spiritualis representetur per intellectionem non spiritualement, sed materialement; quam, si vis cum aliquo abusu loqui, voca sensationem ratione principii, hoc est procedentem à principio materiali, licet non sit sensatio terminativè, cum non attingat sensibile. Quamvis autem concedamus per actum vegetandi quæ talem, non posse quidpiam nosci, quia cum actus vegetandi non sit de linea noscendi, quomodo noscet? Sed cum ex una parte possit esse cognitio materialis de linea noscendi; ex alia parte, non implicat contradictionem, ut attingat spirituale, benè illud attingere poterit.

Idem principium proposuit sic pie memorie meus in Theologia Magister, P. Wenceslaus Darovvski. Si potentia sensitiva posset percipere objectum spirituale, perciperet illud vel principiatā à se sensatione, vel principiatā à se intellectione: Neque enim quidquam medium cogitari potest: Sed non percipit primo modo, alias objectum spirituale sentiretur; quia id cuius est sensatio tanquam objecti, necessariò sentitur; res autem spiritualis utpote immaterialis, sentiri non potest. Secunda pars prob. Potentia sensitiva dicit necessariò ordinem ad sensibile tanquam ad terminum adæquatum, sicut scientia necessariò est ad scibile tanquam ad terminum adæquatum; & tamen tunc illius potentie, non esset terminus adæquatus sensibile; diceret enim ordinem, & ad sensibile, & ad intelligibile. Hanc ipsam partem sic aliter probabat, impossibile est, ut actus vitalis tribuat denominationem cognoscentis, nisi principio connaturaliter effectivo, vel saltem receptivo, ut scitur ex Anim. sed impossibile est potentiam sensitivam esse connaturale effectivum, & susceptivum cognitionis rei spiritualis; hoc ipso enim non esset jam illa potentia sensitiva; quia si brutum connaturaliter efficeret, & reciperet discursum, hoc ipso non esset brutum.

RESPONDERI potest, huic implicantiæ ceteroqui bene propositæ, pluribus modis. Nam in primis abusive potest vocari illa notitia sensatio, ut dixi, non ratione termini & objecti, sed ratione principii materialis; distingui autem debere formalitates petibiles ab objecto, à formalitatibus petibilibus ex principio, consentiunt omnes. Et ita aliqui modalitatem quam pro dispositione agnoscunt, dicunt esse entitativè accidentalem, terminativè substantialem. Rursus dici potest, illam notitiā esse intellectionem.

tionem, non quidem in entitate spiritualem, sed materiale, intellectionem tamen. Evidens autem quaestiones de voce posset universiter negari Major, assignarique notitia materialis, quae non implicat: quae notitia esset in hoc similis sensationi; quia non haberet esse spirituale, difformis autem sensationi, quia cognosceret spirituale. Rursus in hoc conformis esset cognitioni spirituali; quia cognosceret spiritualis; difformis autem quia esset in entitate materialis.

Addi posset, quod sicut non recte, nec adaequate dividitur substantia in sensitivam, & spiritalem; datur enim medium non sensitivum, qualis est Lapis; Sic nec recte dividitur cognitio in sensitivam ac spiritalem; non implicat enim illa media; quamvis recte dividatur in materiale, & spiritalem; sicut & ipsum Ens, recte dividitur in materiale & spirituale. Tamen pro praesenti ordine, nullae dantur notitiae, nisi sensitivae & spirituales. Quod autem assumit, illam potentiam materiale pro objecto adaequato debere respicere non nisi materiale, id non convincit; cur enim adaequatum ejus objectum non poterit consistere ex spirituali & materiale quod supra explicatum est. Illud autem quod assumitur: Adaequatum objectum scientiae est scibile, pro praesenti non convincit. Tum quia multum probat, quia probat sensum commune non posse attingere objecta particularium sensuum; probat etiam, quod Deus & Angeli non cognoscant simul materiale & spirituale, sicut scientia non nisi scibile attingit. Tum, quia si ad non scibile extenderetur scientia, hoc ipso non esset scientia, non ostenditur autem quomodo hoc ipso, quod extenderetur potentia materialis possibilis ad objectum spirituale, si jam non futura materialis. Tum, quia non videtur consequentia hoc implicat, ergo & illud aliud implicat, nisi adferatur paritatis ratio. Quae adferuntur de bruto non convincunt nam potentia sensitiva, quae de facto datur principium talem notitiam, destrueretur illius essentia; cum enim essentialiter haec, quae de facto datur potentia materialis, sit non nisi sensibilem perceptivam, hoc ipso, si spirituale perciperet, mutaretur illius essentia: idemque dic de brutis praesentibus. Sed si potentia materialis utrumque posset noscere, scilicet & spirituale & materiale, non mutaretur illius essentia; cum prolepticaliter dicat, potentiam attingendi utrumque, cujus tu impossibilitatem non probas. Et sicut mutaretur essentia oculi, si audiret; non mutaretur tamen essentia sensus communis, qui utrumque hoc facit, quia hoc est de ratione illius, ut non mutaretur potentia possibilis, si utrumque hoc perciperet, quamvis mutaretur potentia, quae de facto datur, si perciperet spirituale. An vero talis potentia dicenda esset virtus: est quaestio de voce?

2. IMPLICANTIA quâ utitur recentior Suar. in Animasticis. Si aliquis sensus v. g. oculus posset elevari ad videndum Deum, etiam oculus bruti posset elevari; nam oculus bruti est ejusdem perfectionis cum oculo humano, oculi autem humani per PP. non possunt elevari.

RESPONDETUR. In his principiis non concedi, quod de facto sit aliqua talis potentia, quae attingat spirituale: imò concessio quod esset de facto, negat adhuc fore elevabilem Arriaga ad visionem Dei, ob essentialem suam determinationem, non nisi ad videnda creata: Consequenter nec sequeretur posse oculum bruti elevari. Deinde hanc inelevabilitatem probat dictus recentior Suar. per solam auctoritatem, hic autem quaeritur implicantia per rationem. Quando autem infra inquirat, per quid distinguatur talis potentia à potentia spirituali. Respond. potest non objecto, sed entitate distinguenda; quis autem sit conceptus spiritualitatis: non est hujus loci inquirere, sed is erit, quem tenebit Suar. sufficienter esse distinctum ab objecto materiali ab objecto spirituali.

3. IMPLICANTIA est, quâ utitur Martinon. d. 7. Ad eam solvendam

NOTO 1. Quod immerito assumat, quod quamvis non extraheretur oculus extra suam sphaeram, si elevaretur ad videndum indivisibile coloris replicatum, extrahendam tamen potentiam materiale à statu materialis, si attingeret objectum spirituale; de hoc enim quaeritur, praecipue possibilitate pure spectata.

NOTO 2. Quod lineamenta colorum, non possint esse expressiva germanè Dei, sed id rejici in id debet, quod scilicet illi colores affingant id Deo, quod non est in Deo; affingunt enim illi staturam, quantitatem, membra &c. quibus Deus caret. Jam autem illa species expressa materialis, non affingeret Deo quidquam horum. Imaginare v. g. crystallum, aut speculum chalybeum, in quorum utroque resplendet facies humana, quamvis in ratione Entis differant crystallum, & chalybs, totaque differentia erit non in eo quod proponunt, sed in modo Entitatis, quae proponit. Ita & in praesenti esset distinctio non in objecto, quod proponitur ab illis notitiis, sed in Entitate, ipsius modi proponendi.

NOTO 3. Quod reliqua argumenta Martin. impugnent potius potentiam obedientialem, de qua alibi.

Punctum Difficilis 2.

Proponuntur aliae Implicantiae.

QUARTA IMPLICANTIA est, quâ utitur Perez. Quia si hoc fieri posset, potuisset etiam corpus Christi in triduo elevari ad videndum

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Tom 1. e. Z.